

Fenntarthatóság: Egy jobb sorsra érdemes fogalom eljelentéktelenítése

A fenntarthatóság az ember és természeti környezetének kapcsolatával foglalkozó tudományok alapfogalma. Azt jelenti, hogy az emberi populáció és gazdasági tevékenység nem lépheti túl a bioszféra teherbíró, megújuló képességét. (Mert ha igen – és most már néhány évtizede az történik -, kialakulnak a globális, visszafordíthatatlan környezeti károsodások.)

A fogalmat a 2002-es johannesburgi Föld csúcsot követően lazították fel. Ott elhangzott, hogy a fenntarthatóság gazdasági és társadalmi oldala is fontos. Értve ez alatt azt, hogy a világ nagyjából 200 országából legalább 160-ban a tömeges éhezés és az alapvető emberi jogok hiánya a fő probléma. Ebből nem túl eszes környezetgazdászok megkreáltak és elterjesztették a fenntarthatóság ún. *három lábú* felfogását. Ami odáig fajult, hogy még átválthatóságot is feltételeznek az ökológiai, a „gazdasági” és a „társadalmi fenntarthatóság” között. Értve ez alatt azt, hogy nem baj, ha egy ország egy adott időben nem óvta meg kellően természeti környezetét; ha gazdasága jól teljesít, vagy ha pl. sikerült a homoszexuálisok jogait kiterjeszteni, összességében előrehaladt a fenntarthatóságban.

Manapság már úton-útfélen mindenki tudatlanul és nyakló nélkül használja e fogalmat. *Iryna Ivashchenko*, az IMF magyarországi képviselője egy minapi rövid MN-interjúban * hétszer vevé szájára a „fenntarthatóságot”, úgy mint

	olvasd:
„az intézkedések a fenntarthatóságot szolgálják”	?? jót tesznek a gazdaságnak és a költségvetésnek, esetleg az egész társadalomnak?
„fenntartható költségvetési kiigazítás”	= megfelel az IMF és a befektetők elvárásainak
„a jóléti rendszer fenntarthatósága”	= nem terheli túl a gazdaság teherbírását
„a költségvetési fegyelem fenntartása”	= költségvetési fegyelem
„a költségvetés fenntarthatósága”	= egyensúlya; de legalább is alacsony hiánya
„a nyugdíjrendszer fenntarthatósága”	= stabilitása; nem omlik össze
„fenntartható növekedés”	marhaság, fából vaskarika; a növekedés hosszú távon fenntarthatatlan; ami fenntartható, az a fejlődés

Mi ez? Magasröptű professzionális szöveg? Vagy szegényes szókészlet és divatmajmolás? – Visszaélés egy jobb sorsra érdemes, létfontosságú fogalommal, elinflálása, agyonhasználata, eljelentéktelenítése. És ha valaki azt hiszi, hogy nem baj, legalább ezzel az ökológiai fenntarthatóság fogalma is terjed, az nézze végig a fejlett európai országok utóbbi években tető alá hozott SDS-eit (Fenntartható Nemzeti Stratégiáit); semmi közük az ökológiai fenntarthatósághoz, de még a környezetvédelemhez se sok.

Végül ne csodálkozzunk, ha *Török Ádám*, az MTA fő közgazdásza, a Közgazdasági Bizottság elnöke egy ilyen című előadással nyitotta meg a tavalyi szegedi Közgazdász Vándorgyűlést: A költségvetési politika a *fenntartható gazdasági növekedés* szolgálatában. (Lásd a táblázat utolsó sorát.)

Uram bocsásd meg nekik; nem tudják, mit cselekszenek.

* MN, 2011 jan. 24.

Bp, 2011 jan 28.

Kiss Károly

A fenntarthatóság tudományos meghatározását lásd:

Kerekes Sándor: A környezetgazdaságtan alapjai. Aula 2007, a fenntarthatóságról szóló pont.

Vagy professzionális tanulmányok és kötet a témáról itt:

<http://kisskaroly.freeweb.hu/korny.php>